

Emekli Şömendöfer

işçisi Konuşuyor :

Sendikalar ve siyaset meselesi

Sendika tarafsızlığından ne anlamalıyız? Sendikalar siyasi değildirler. Bizde bunu böylece kesip atmışlar. Fakat bugün işsizliği protesto, düşük iş ücretlerinin arttırılması gibi münhasıran sendikaları işgal eden işçi meseleleri dahi bir bakıma siyasidirler. Çünkü bu meseleler evvel emirde iktisadidirler. İktisadî meseleleri siyasetten ayırmanın ilmen de, tatbikat bakımından da imkânsızlığı herkesin malûmudur.

Mesela ben şahsan Fransayı gördüm. Batı Avrupa da günde yetmiş yedi buçuk çeşit siyasi delap döner. Nihayet işçiler de beşerdirler, şaşarlar. Yani her insan gibi şu veya bu siyasi cereyana kapılabilirler. Lâkin onlar hangi siyaseti benimserlerse benimsesinler işçi olmaktan çıkamazlar. İşçilerin birbirlerinden ayrılamıyan müşterek mukadderat ve menfaatları vardır. Siyasi kanaatları her ne olursa olsun, işçiler kendi sınıflarının iktisadî faydası ve gidişini için el birliği etmiye mecburdurlar. İşte bu elbirliği sendika çatısı altında kuvveden fiile çıkar. Nasıl ki bir milletin içinde her dinden insanların bulunması onların aynı millettin olmalarına engel değilse, tıpkı bunun gibi bir sendika içinde de her siyasi kanaatte işçi bulunması onların bir sendika etrafında birleşmelerine mani değildir. Şahsan İsviçreden geçtim. Bu memleketin bir yerinde Almanlar, öte tarafında Fransızlar, bir başka kısmında İtalyanlar ayrı ayrı dilden konuşuyor ve yazıyorlar. Ama hepsine sorarsanız İsviçreli olduklarını söylüyorlar. Keza; Çinde ve Hindde Hristiyan, Müslüman, Budist, Yahudi, Putperest ve İlah.. Çinli ve Hindli yaşarlar. Bunların hepsi de Çin ve Hind milletindendir. Kanaatınca sendikaların da durum böyledir. İşçilerimiz arasındaki siyasi fikir ve kanaat ayrılıkları sendika ve sınıf birliklerine engel olmamalıdır. Demokrat bir idare nasıl aynı milletin her sınıf, her zümre, her ırktan ferdlerini hiç olmazsa kanun nazarında eşit sayıyorsa, tıpkı bunun gibi, sendika da, üyeleri teker teker hangi siyasete taraftar olurlarsa olsunlar onları her şeyden önce bir işçi olarak göğsüne basar. Camiye giren müslümanın içinden neler geçirdiğini kimse sormaz. Orada ne yaptığını bakılır. Sendikanın camiden farkı siyasi ve vicdanî düşüncüler bakımından tamamen laiyk olmasıdır. Sendika üyeleri de beğendikleri siyasi kanaati taşımakta her vatandaş gibi serbesttirler.

Ne yazık ki biz bu işte hâlâ kapitülasyon devresindeki Osmanlı ahalîğini yaşıyoruz. Kendi yurttaşlarımıza karşı Allah, ya-

Dünya işçi sınıfı tarihine bir bakış

İngiltere'de işçi sınıfının doğuşu ve işsizler ordusunun teşekkülü

İngiltere'de işçi sınıfı nasıl teşekkül etti? Bunu anlamak için tarih sahifelerini çevirmemiz lâzım geliyor.

Yün, İngilterenin başlıca istihsal maddesi idi. Bunu istihsal için koyun, keçi, bunlara da meralar lâzımdı. Yün bol kâr getirdiği için İngiltere halkı tarafından «mukaddes bir eşya» addediliyordu. Bu bakımdan bunu elde etmek için lüzumlu hayvanları besleyebilecek meralara ihtiyaç vardı. Bu bakımdan meralar genişledikçe köylünün istihlak seyri sür'atlendi. Köylüleri toprak-sızlaştıran bu seyr İngiltere'de iki devreye ayrılır. Birinci devre 15 inci asrın sonundan başlar ve 16 ncı asrın sonuna kadar sürer. 150 senelik bir duraklama devresi geçtikten sonra 18 inci asrın ikinci yarısında ikinci devre başlar. Bu devre de 19 uncu asrın ikinci yarısında sona erer.

İşçi sınıfının İngiltere'de doğması şeklini öğrenebilmek için ziraî inkılâptan önceki köylülerin halini bilmemiz gerekir.

İngiltere'de ziraî inkılâp yapılmadan evvel müstakil küçük toprak sahipleri memleketin büyük bir çoğunluğunu teşkil ediyordu. Derebeylerinin kudreti, kendisine tâbi olan köylü sayısı ile ölçülüydü. Onun için toprak derebeyleri bir çok köylüleri kendi tabiiyetlerine bağlı bir halde yaşıyorlardı. 15 inci asır, toprak sahibi köylüler için parlak bir devirdi. Köylerdeki topraklar yavaş yavaş elden ele geçti. Nihayet 1574 de bir kararname neşredildi. Bu kararnamede bir kişinin ancak 200 koyun besleyebileceği bildiriliyordu. Bu suretle hükûme, lordların küçük toprak sahipleri üzerinde devam ettirmeğe başladıkları tazyiki ve istismarı önlemek istiyordu. Lordlar bu kararname aleyhinde bulundular. Fakat İngiliz köylüleri de tabii iktisada dayanan kapalı bir bütün halinde bulunuyorlardı. Hiç bir iktisadî teşebbüs bahis mevzuu değildi. Ticarî ve sinai talep-

bancılara karşı kul kesilmekten kurtulmuyoruz. Falan işçi filan kanaati besliyormuş, veya vaktiyle beslemiş diye sendikalara almamaya kalkışıyoruz.

Ote taraftan zencilere hürriyet tanımayan Amerikanın siyasi ve iktisadî menfaatlarını müdafaa eden bir yabancı sendikacıyı alkışlayanlar oluyor.

Haremlikte sabah ve öğle taamlarını gizlice zıkkımlap her türlü işini gördükten sonra selâmlığında kendisini bekleyenlere oruç keyfi taşıyan Osmanlı ahalîği yapmıyalım.

Vatanseverlik, samimilik güzel şeydir.

leri karşılayacak bir toprak işletmesi teessüs etmemişti. Bu bakımdan lordlar, kararnameye rağmen diledikleri gibi hareket edebildiler.

Yazan : **Cahit UMUT**

Toprakların durumu şu idi:

14 üncü ve 15 inci asırlarda mer'alar ve otlaklar sürülen araziye nisbetle 3 - 4 defa küçüktü. Halbuki 17 nci asırda bu nisbet bire bir ölçüsünde idi. Lordlar, kendi sürülerini kendi topraklarında otlatıyordu. Gayet az toprağa sahip olan mülk sahipleri lordların irade ve arzularına tâbi oluyordu. Lordlar bütün toprakların sahibi gibi idiler. Nihayet lordların, küçük toprak sahipleri üzerindeki baskıları o hale geldi ki küçük toprak sahiplerinin ellerinde hiç bir arazi parçası kalmadı.

Lordlar topraklarını çitle çeviriyorlardı. Bir taraftan da mer'alar çoğalıyordu. Lordlar, âciz duruma düşen köylülerin evlerini yıkıyordu. Küçük köylüler hiç bir iş yapamıyacaklarını anladıkları için, kendi topraklarını lordlara menâmunlukla, vermeğe başladılar. Ve gündelikçi olarak çalışmayı tercih ettiler.

16 ncı asırda kiliselere ait büyük toprakların Kral eline geçmesi ve bu suretle bir islahat yapılması ile küçük köylü topraklarının zecri istihlakî hareketi başlamış oldu. Krala ait topraklar da lordlara dağıtıldı ve böylece toprak, spekülasyon eşyası haline geldi. Tüccarlar köylülere hülûl ettiler. Köy topraklarını kirâladılar. Koyun sürülerini beslettiler. 18 inci asırda ve bilhassa bu asrın ikinci yarısında arazi istihlakî son derece arttı. Çiftlikler birleşip büyük çiftlikler haline aldı. 19 uncu asrın başlangıcında toprak mülkiyetinin birleşmesinde ve çiftlik arazisinin etrafının çitle çevrilmesinde görülen sür'atın sebepleri kapitalist ziraatin başlaması ve şehirlerin inkisafıdır.

17 nci asrın sonlarında asilzadeler ve kapitalistler toprağı serbest ticaret eşyası haline getirdiler. Şehirdeki kapitalistler köyden akan iş kuvveti selini çoğaltmak için bu durumu gelişmesine hizmet ediyorlardı.

Köylerin topraksızlaştırılması, iç pazarlarda ziraat mahsullerinin istihlakını ve iç pazarların genişlemesini intağ etti. Köylü,

istihlak edeceği şeyleri evvelce kendisi istihsal ediyordu. Toprağı elinden gittiği için evvelce istihsal ettiklerini şimdi satın almak mecburiyetinde kalıyordu. Ham maddeler ve istihlak eşyaları bu suretle emtia haline gelmişti.

Tüccar da toprak sahibi olmak, koyun sürüsü beslemek hevesine kapıldı. Toprağın işlenmesi mükemmelleşti, hayvan bakımında terakki kaydedildi, köy ekonomisinin kapitalistleşmesi yoluna girildi.

Kapitalin köye girmesi bir taraftan küçük toprak sahiplerinin yavaş yavaş fakirleşmesine, bir taraftan da büyük toprak sahiplerinin zenginleşmesine sebep oldu. Bir taraftan da sanayi şehirleri türüyor ve şehirlerde nüfus artıyordu.

Sermaye bir kuvvet haline geldikçe iş kuvvetine olan ihtiyaç da belirliyordu. İngiliz sanayinin başlıca şubesi olan yün sanayii gittikçe gelişmeğe başladı.

Makinenin inkılâpçı ehemmiyeti 18 inci asrın sonlarında anlaşılmış oldu. Makine, işçi istismarını arttırdı. Makine ile birlikte fabrikaya kadın ve çocuk sa'yı de girmeye başladı. Makine, emtianın istihsalı için lüzumlu olan iş gününü kısalttı, iş ücretini azalttı, bu suretle de daimi bir işsiz ordusunun varlığına sebep oldu.

İşsizlik meydana gelince bir kısım işçiler, makinelerin düşmanı kesildiler. Sanki kabahat makinelerde imiş gibi hareket ettiler. Makineleri kırdılar. Fakat makineler yeniden yapıyor, kadın ve çocuklar yapılan yeni makineleri kolaylıkla işletiyor, şehirdeki işsizlere köylerden akan eden fakir tarım işçileri katılıyor.

Carlton Hayes; Omer Rıza Doğru tarafından tercüme edilen «İngiltere'deki Sanayi Inkılâbı» adlı eserinde bu durumu şöyle hülâsa eder:

«En mühim mesele, işçi sınıfının sermayedarlık sistemi altında gerilemesi idi. İş saatleri uzunlu ve ücretler çok azdı. İş şartları gayri sıhhi idi. Müstakil ve yurdsever çiftçi evini ve istiklâlini kaybetmişti. Makine karşısında saatlerce ve saatlerce eğilmek yüzünden bunların omuzları düşüyor, yanakları çöküyor, kadınların ve çocukların alınmaları daha feci neticeler doğuruyordu. Fabrikalarda çalışan kadımların çocukları çıldırı. Bunlar bakımsızlık yüzünden korkunç bir şekilde ölüyorlardı.»

Bize göre :

Gürledi, yağmaladı

Yazan : MÜNİP KOÇOĞLU

Mensucatçının «Yerli Malı» neyse, Oleyis'in «Tebaalı» u odur. Mâmul garson, mâmul müzisyen, mâmul artist it-halinin Oleyis'de işsizliği doğurduğu ve bu mâmul denilen malların Oleyis mallarından hiç de yüksek kalitede olmadığı iddiası var.

Ayrıca, Liberasyon listesinde Oleyis bir ithal malı olarak gösterilmektedir.

«Tebaa» markalı Oleyist'lerimiz, piyasaya «Kupon» diye sürülen «Naylon Oleyist» lere meydan okuyorlar.

Dayanıklılık mı? diyorlar: Biz yalnız işe değil açlığa da dayanıyoruz.

Zarafet mi?: İşte Elen ve İstanbul tiplerimiz meydana.

Ucuzluk mu?: Bizden ucuzu can sağlığı, yüzde onlar bile sallantıda.

Çalışkanlık mı?: İşte Oleyis.

Türkiyede yegâne Federasyonu bulunan iş kolu.

Şimdi nokta satır başı yapalım. Yabancı sermayenin teşriflerine haklar serip kurbanlar kestikimiz, yabancı mâmullerin sel gibi sokakları basmasına bereketli yağmurlar dedikimiz, yabancı turistlerin tozlu ayaklarına türap olduğumuz, yabancı uzmanların göz kırpmışlarındaki keramete şeksiz şüphesiz iman getirdikimiz ve bütün bu yabancıların dolu dizgin kamçılандığı şu sırada kalkıp da Oleyis'cilerin yabancı işçiler hakkındaki dileklerine Olrayt — yes mi diyecekler? Hiç aklımız kesmiyor.

Gelelim aklı kesenlere: Ara seçimleri kampanyasına rastlayan bir Oleyis Kongresini takip edip söz alan D. P. Millet Vekili ve İstanbul İl Başkanı Mükerrrem Sarol:

«Şu baş ağrısını atlatalım, sizi bekliyoruz. Gürledi yağmaladı.

HUKUK KÖŞESİ

Tahkimin aksalıkları

II

Yazan: Av. Halûk Barutçuoğlu

İş ihtilâfları Yüksek Hakem Kuruluna gelince; İş Kanununun 83 üncü maddesinin B bendine göre bu kurul şöyle teşekkül etmektedir:

«Yüksek Hakem Kurulu Başkanlığı tarafından seçilecek olan Devlet Şûrası ikinci reislerinden birinin başkanlığı altında aşağıda yazılı tarzda teşekkül eder

- 1) Fakülte veya yüksek mektep profesörleri arasından iktisat vekilinin seçeceği bir zat,
- 2) İş Kanunu tatbikatile muvazaf dairesinin en büyük âmiri,
- 3) İktisat vekâletinde, iş mahiyetine göre, keyfiyetle ilgili görülen diğer dairesinin en büyük âmiri,
- 4) Adliye Vekâleti Hukuk İşleri Umum Müdürü,
- 5) İktisat Vekâleti hukuk müşaviri,
- 6) Dahiliye Vekâleti hukuk müşaviri:

Bazı mühim iş ihtilâfları için İktisat Vekili, yukarıda sayılanlardan başka bitaraf iki zâtı daha «Yüksek Hakem Kurulu» na âza seçebilir.»

Görülüyor ki umumiyetle 7 ve bazı ahvalde 9 üyeden teşekkül edecek olan Yüksek Hakem Kurulunun daimi üyelerinden 5 tanesi bakanlıklar memurlarına aittir. Yani her halde ekseriyet memurlar tarafından. Eğer bu memurların - bilhassa devlet, vilâyet veya belediyeleri ilgilendiren bir ihtilâfta - bitaraf kalabilecekleri iddia edilirse, denilebilir ki bakanlıkların zaman zaman, mesela nefî hazine bakımından, verdikleri kararları hatırlamak bu iddiayı reddetmek için kâfidir. Halbuki bir ihtilâfı halledecek olan hâkimin ne kadar tarafsız olması icabederse elbetteki hâkimin de o kadar tarafsız olması gerekir. Bu sebepten hükümet memurları Hakem Kuruluna nihayet bilgi vermek suretile yardım edebilirler. fakat reye istiyarak etmemelidirler. Zaten bu memurların Hakem Kurulunda bulunmalarının sebebi, işe daha ziyade vâkıf addedilmelerindenidir zannederiz. Oysaki bir hususa vâkıf olmak o işte tarafsız kalabilmek demek değildir.

Sonra 3 bakanlığın hukuk müşavirlerinin aynı zamanda kurulda bulunmaları da hangi zârurete istinat etmektedir? Eğer Hakem Kurulunu teşkil edecek kimselerin daha ziyade hukukçu olmaları isteniyorsa, ki kısmen doğrudur. Bu halde, bunların aynı zamanda, hâkimlere has hiç bir teminatları olmayan birer memur olmaları da neden icab etmektedir bilmiyoruz?

Vilâyet Hakem Kurulları hakkında olduğu gibi Yüksek Hakem Kurulunun kuruluşu hakkında da sayın Prof. Ferit Hakkı Saymen'in fikirlerini aksettirmeden geçmiyeceğiz. Sayın Profesör bu hususta şöyle demektedir:

«— Vilâyet Hakem Kurulu için duyulan endişeler Yüksek Hakem Kurulu için tamamen varit olmaz. Zira Bakanlığa bağlı iki daire âmirinin bitaraf olmayacakları ve devlet tarafını iltizam edebilecekleri muhal olarak düşünülse bile, bunlara mukabil heyette bir yüksek hâkim, bir profesör ve ayrı ayrı bakanlıkları bağlı üç hukuk müşaviri veya Hukuk İşleri Müdürü yer almaktadır. Maamafih devlet işlemlerinin büyük bir kısmını İktisat Vekâletine bağlı bulunması, bu vekâletin ilgili daire müdürüne ayrılan hakemlik yerini de şüpheli kılıyor. Ayrıca 83 üncü (Devamı 3 üncü sayfada)

temin ediyorum bu dileğinizi de hal yerine getireceğim» demişti.

Gürlemişti... «Derhal» in üzerinden bir ay geçtiği halde hâlâ yağmadı. Biz bu yağışı merakla beklemekteyiz. Oleyis'tiler sabırsızlıkla ve biraz da endişe ile

Hatırlar mısınız?

SILAH YERİNE YAG İSTİYEN İŞÇİLER

Hitler, İkinci Cihan Harbinde hür milletleri esir etmeğe çalışırken Krupp Fabrikalarına güveniyordu. Çünkü, bugün gazetelerin yazdığına göre;

Krupp Müessesesi olmasaydı, Hitler, Avrupa seferine çıkamazdı. Muazzam bir saha kaplayan bu fabrikalar; 1939 dan 1943 e kadar sadece harp endüstri için çalıştıktan sonra, bir bombardıman esnasında tamamen harap edilmişti. Krupp'un silâh fabrikalarının üzerine 3.500 yıkıcı bomba, 95.000 yangın bombası ve 17.000 fosforlu yangın bombası atılmıştı. Fakat, bugün Krupp Fabrikasının bulunduğu saha üzerinde kimse, artık silâh imal etmek niyetinde değildir.

Krupp Fabrikalarının harabeleri kaldırılacak ve yerine yeşil sahalarla, geniş bir otomobil caddesi açılacaktır. 15.000 işçi, oralarda bu işle meşguldür.

Ve işçiler bugün şu parolayı ortaya atmıştır:

Silâh değil, yağ istiyoruz.

Almanya, şimdi bu vecizeye uyarak, eski Krupp Fabrikalarını yiyecek ve yakacak imalâthaneleri haline sokmuş bulunmaktadır.

İŞÇİ RÖPORTAJLARI

Yazan :
İbrahim Güzelce

Sarıgöl Tugla Harmanındaki İşçilerin Acıklı Durumu...

Hastalanırlarsa yardım eden olmaz - Tatil günleri de çalışır, aynı ucuz yevmiyeyi alırlar 30-40 kişilik çalışırlar ama iş kanununa tabi değiller

(Geçen sayıda çıkan kısımda, Sarıgöl tugla harmanına giden röportajcı arkadaşımız, bir işçi ile konuştuğunu yazmıştı. 30 - 40 kişinin çalıştığı tugla harmanının İş Kanununa tabi olmadığını söyleyen işçi şunları bildirmişti:

— Geçenlerde İş Kanunundan bahsetti diye İstanbullu bir arkadaşımızı patron işten çıkardı.

Bu konuşma şöyle devam ediyor:

— Bu arkadaşınız ne dedi size?

— Bir gece yarısı, dehşetli or yağmur yağmaya başladı. Hepimiz yataklarımızdan fırladık. Tuğlaları kurtarmak için tam 3 saat yağmurlu altında çalıştık. Hafta sonu, paralarımızı alırken, o yağmurlu gecede çalıştığımız 3 saati de istemiş. Patron vermemiş. Arkadaş buraya yeni geldiği için bilmiyordu. Halbuki bizim hiç birimiz, ne kadar çalışsak çalışalım yevmiyemizden başka bir şey alamayız. Gece, koğuştık, o arkadaş bu sizin dediğiniz kanundan lâf açtı. «Kanun var» dedi. «Nasıl vermezlermiş». Ertesi gün kâhya adamcağızın gece söylediklerini aynen patrona nakletmiş. Patron: «Ben böyle adam istemem» diye yol verdi.

— Oyle ise siz şimdi pazar günü çalıştığınız halde gene aynı yevmiyeyi alacaksınız öyle mi?

— Tabii! beyim, diye gülmüşü. Aynı yevmiyeyi almayıp da ne yapıcak?... Hasta olduğunuz zaman patron yevmiyelerinizi verir mi?

— Vermez... Koğuştta yatarız, iyi olursak ne alâ, yoksa bizi hastahaneye yatırır.

— Peki, havanın yağmurlu olduğu günler ne yaparsınız?

— Hiç! Otururuz.

— Ya yevmiyeler?

— Vermez!...

— O zaman senin 2,5 lira olan yevmiyen haftanın 2 günü yağmurlu olursa 150 kuruşa düşecek. Başını önüne eğdi. Mütte-sir olmuş bir hali vardı. Kısa bir müddet düşündükten sonra, çaresizlik içinde kalmış bir insan halile başını sol omuzuna doğru eğerek:

— Elden başka ne gelir beyim? dedi.

Trabzonlu Hasan Bulut'a allahımarladık diyerek ilerledim. Biraz ötede, 60 - 65 yaşlarında kadar tahmin ettiğim bir ihtiyar, el arabasına pismiş tuğlalardan dökülen parçaları doldurmuş sürüyordu. Selâm verdim. Mukabele etti.

— Bunlar neye yarıyor baba, dedim.

— Tuğla peklessin diye çamurun içine katılıyor, dedi.

Dermansız görünen bir hâli vardı.

— Hastasın galiba, diye sordum.

— Eh pek iyi de değilim hanı, diye gülmüşü.

— Kaç lira yevmiye alırsın?

— 2 lira.

— Çok az... Kaç saat çalışıyorsunuz?

— Sabahları 7 de işbaşı yaparız akşamın 7 sine kadar... Ben Ramide otururum... Eve varıncaya kadar 8 olur. Çok kereler de 8 - 8,5 da ancak kurtuluruz buradan.

— Kaç kişiye bakıyorsun bu yevmiye ile?

— Bakmak ne demek oğlum?... Bir kaç kuruş yardımımız oluyor işte... Oldürmeyecek kadar... Evde elimize bakan 2 torun, kocası askerde bir de gelin ver... Bak, harman bu günlerde sona erecek... Ondan sonra ne yapacağız? Gençlerin bile boşa gezdiği bu zaman-

da, benim gibi ihtiyara kim iş verir ki?... İçim burkuldu. Yürüdüm. 2,5 lira yevmiyeye mukabil 11 - 12 saat çalışmak... Hem de binbir mahrumiyet ve en ağır çalışma şartları altında... Kendisinin boğazını bile güç doyuran bir ücret karşılığı çalışan bu beli bükülmüş ihtiyarın, ondan imdat bekleyen gelini ile 2 torunu gözlerinin önünde canladı. Sonra, Ticaret odasının geçinme endeksinde 3 nüfuslu bir ailenin yaşayabilmesi için ileri sürülen rakamları düşündüm...

Ocaklar arasında dalgın dalgın dolaşıyorum. Bu ocaklar tam bir haftadır durmamalarına geceli gündüzlü yanıyormuş. Geçenlerde, bunları yağmurdan korumak için istlerini branda ile örtmeye çalışan işçilerden üçünün, kömür zehirlenmesinden dişleri kenetlenmiş, ölümleri etraflarında perende atmış!.. Fakat, bir tesadüf eseri olarak ölmemişler. Tesadüf eseri diyorum, çünkü, hâdisse meydana geldiği zaman, hastaları bir hastahaneye nakletmek imkânlarından tamamen mahrum bulunan harman için bu iş âdeta bir seferberlik önemi haiz olmuş! Nasıl olmasın ki?... Bir kere, vakit gece yarısını geçkin bir zaman. Sonra, nakil işini yapacak vasıta yok... Haydi vasıta mevcuttu diyelim; bu sefer de, o yağmurdan, çamurda o vasıtayı sıhhatle şehre ulaştıracak bir yol yok. İmdat! sıhhi çarpmak lazım ama telefon yok... Telefon olsa bile oraya gelecek kadarı sıhhi yok!.. İşte, bütün bu yokluklar karşısında, kendilerinin mutlakla bir hastahaneye kaldırılması gereken, dişleri kenetlenmiş, ağzlarından köpüklü salyalar akan 3 insan var... Harmanda bulunanlar, bu durum karşısında düştükçe, taşınmışlar son ve ni-

Eyüp sigorta dispanseri nerede yapılmalı

Sendikalar birliği saymanı Ali Aygen, Eyüp Sigorta Dispanseri'nin Silâhdarğa yolu üzerinde satın alınan yerde yapılmasını doğru bulmamaktadır.

Bu görüşü Tekstil Sendikası da benimsemiş ve Sigorta Genel Müdürlüğüne aşağıdaki yazıyı göndermiştir:

«Sigortanızın İstanbulda işçi kesafetinin çokluğu göz önüne alınarak dispanser ve hastane inşaatına hız verdiğini yakından müşahade etmekle memnuniyet duymaktayız.

Sendikamızın edindiği malûmata göre, Balatta tam teşekküllü ve 200 yataklı Musevi Hashanesi satışa çıkarılmıştır.

Buna sebep, İstanbulda meskün Musevilerin ekseriyeti Filistine hicret etmeleri üzerine hastanenin senelik 250 liralık masrafinın karşılanmamasıdır.

Adı geçen hastanenin bulunduğu Balat semti Halic civarında bulunan ağır sanayiye tam merkezini teşkil etmesi bakımından Sigortaca satın alınması İstanbul işçisine büyük faydalar sağlayaca-

ğı muhakkaktır. Şöyle ki : Balattan Silâhdarğa Elektrik Santralına kadar yalnız sahil boyunca 35, Eyüp ve Rami civarında ise 11 fabrika vardır. (Bu rakama küçük atölyeler dahil değildir.) diğer taraftan Balat semtinden Atatürk Köprüsüne kadar olan sahil boyunca 36 fabrika vardır. (Küçük atölyeler hariç) Bunun haricinde Beyoğlu ciheti Halic boyunda da 16 iş yeri vardır. (Küçük atölyeler hariç).

Halic bölgesinde işçi kesafetine karşılık olarak hali hazırda sigortanın bu semtte Bahariye yolu üzerinde yeni inşa edilen dispanser (ile hali hazırda faaliyet bulunan Eyüp Dispanseri oraya nakledileceğini göz önüne alarak) Defterdar Reviri yanında, adı geçen hastaneyi İşçi Sigortası kendine mal ederse İstanbul işçisine büyük bir hizmete buluna- cağına kaniiz.

Temennimizin bir an evvel yerinde tetkikini rica eder saygılarımızı arz ederiz.

Başkan
Bahir Ersoy

Hukuk kösesi

(Baştarafı 2 ci sahifede)

maddenin B bendinin son fıkrasındaki hüküm, tatbik edilirse, bu şüphelerin çoğalmasa tehlikesi vardır. Filhakika mezkûr hükme göre: «Bazı mühim iş ihtilafları için Çalışma Bakanı yukarıda sayılanlardan başka bitaraf iki zatı daha Yüksek Hakem Kuruluna âza seçebilir.» Bakan tarafından seçilecek olan bu zevat hakikaten bitaraf ve müstakil iseler, bütün endişeler silinip süpürülür; fakat bunlar sadece şeklen bitaraf olup, fiilen hükümetin emir ve nûzu altında bulunuyorlarsa devletin alâkalı bulunduğu ihtilafların haliline memur Yüksek Hakem Kurulunda ekseriyet bu şekilde temin olunabileceğinden, endişeler tekrar canlanabilecektir.» [1]

II Hakem Kurulları hakkındaki görüşlerine nazaran sayın profesörün daha toleranslı bir görüşle tenkit ettikleri Yüksek Hakem Kurulunun teşekkülü hakkındaki fikirlerine biz bir noktada iştirak

hal bir karara varmışlar: «İşi kadere terketmek!..» Ve kader o 3 insanı öldürmüştü..

edemeyeceğiz:

Bilhassa devletin alâkalı bulunduğu ihtilaflarda hakem olabileceğinden Çalışma Bakanlığı memurlarının ve İktisat Vekilinin seçeceği kimselerin bitarafından şüphe edebildikten sonra diğer bakanlıklar memurlarının tarafsız kalamama ihtimalinin akla gelmeyeş sebebini anıyamıyoruz? Kaldı ki Yüksek Hakem Kurulu, kuruluş bakımından, bütün itiraz ve itimatlılıkları önleyebilecek kadar geniş imkânlarla sahip yani Üniversite, Yüksek Okul ve bütün Yüksek Mahkemeleri sinesinde toplanan bir şehirde, hükümet merkezinde teşekkül etmektedir.

Bize göre Yüksek Hakem Kurulunun teşekkülüne gerek bakanlıklar, gerekse Başbakanlığın bütün müdahaleleri yersiz ve itimad kırıcıdır. Kurula seçilecek hakim ve profesörün dahi hiç olmazsa mensup oldukları topluluk tarafından intihap edilmelerinin daha isabetli olacağı kanaatindeyiz.

[1] İçtimai Siyaset Konferansları. İkinci kitap, sayfa 115 de 19 No. lu not.

HİKÂYE

Huriyenin haftalığı

Yazan: Rüştü Ceyhan

Huriye'nin küçük bir memur olan kocası işinden çıkarıldıktan sonra aile dehşetli bir yoksulluğa düştü.

Haftalarca peynir, ekmek, kara zeytin ve çayla geçindiler. Huriye'nin kocası, büyük şehrin taksi, tramvay, apartman, otobüs kalabalığı içinde evinin kaybettığı ekmeğini boşuna aradı...

Bir gün karısı:

— Kocacığın, dedi, bu böyle devam edemez! Görüyorum, bütün gün taban tepiyorsun... Sen dur da biraz da ben şansımı deneyim!

— Ne yapmak niyetindesin?

— Bir ahababımın kızı trikolarda çalışıyor. Bana çorapta bir iş bulmuş.. Atölyelerimiz karşı karşıya...

Adam boş gözlerle karısına bakıyordu.

Kadın:

— Ne diyorsun? dedi. Çalışayım mı?

— Emel ne olacak?

— Seninle kalacak!

— Tahta silip, çamaşır da yıkayacağım mıym?

— Ne münasebet kocacığın...

Sen yalnız çocukla...

— Ve bir sabah kocasıyla kızı Emel'i yataklarında uyur bırakıp, evden çıktı.

Adam uyanınca karısının yokluğunu dehşetle gördü. Kızına baktı. Minik burnu, dudakları, mavi damarlı göz kapaklarıyla, uyuyordu. İlk peşin bir çorap atölyesini tasarlamaya çalıştı. Şimdiye kadar böyle bir yer görmemişti... Yalnız, kadınların bir takım erkeklerle birlikte çalıştıklarını duymuştu. Maamafih, karısının nasıl bir kadın olduğunu, eteğine pislik buluşturmayacağını bildirdi. Bunu gayet iyi bildirdi amma...

— Anne!!

Döndü. Kızı uyanmış, iri gözlerle kara kara bakıyordu.

— Anne gitti, dedi, attı gitti anne.. Mamma getirecek Emel'e!

Kız yarın yarın:

— Anne ditti! dedi, attı...

— Attı gitti ya.. Mamma getirecek...

— Anne, mamma...

Bu sırada büyük bir saatın ö-

gözleri saata ilişti:

— Sekize geliyor! dedi, Emel'im yarılmış şimdi!

Ahababın kızı:

— Merak etmeyin, dedi, yarın babası var...

— Evlâdım... Uyanır uyanmaz ilk işi «anne!» demektir... Babası akil etse de bâri çiş tutsa...

— Merak etme Huriye abla... Huriye rüyada gibiydi. Kocasının bütün bunları akıl edemeyeceğini, çocuğun soğuk alıp hastalanacağını, hastahâgim ihtilaflara meydan vereceğini, kızın belki de...

Ahababın kızı neler anlatmıyordu halbuki:

— ... insan demirden de, taştan da serttir! Babam öldüğü zaman be.. senin Emel'den daha küçük müşüm, annem tütünde çalışmış, beni evde bırakır bırakır gidermiş işe... Senelerce böyle... Ne oldu? Oldum mü?

Huriye:

— Evlâdım... diye mırıldandı, talihsiz yavrum...

— Böyle şeyleri at kafandan Huriye abla... Hiç faydası yok. Ustelik insanı üzer, harap eder!

İşi formacılıktı.

Daracak bir odada, yüzlerce, binlerce çorap ütülemek. Temmuz güneşinin serçeleri bile sıcak altlarında soluttuğu günlerdi. Bir taraftan odanın tek penceresinden vuran müthiş güneş, öbür tarafta, çorapları ütülediği kocaman ütünün sıcaklığı! Kırmızı bir yayla testisi gibi sıvazak akşama kadar ayak üstü çalışmak!

Aldı.. Sıcığa, güneşe, ayakta

durmaya, atölyenin dinmek bil-meyen mihaniki şakırtısına, her şeye alıştı. Hele kocasının Emel'i gayet iyi tuttuğuna aklı keşince, oşesi yerine geldi, bir taraftan iş görürken bir taraftan da türkü söylemeye bile başladı.

Akşam üzerleri işten çıktığı zaman kızıyla kocasını kendini bekler buluyor, yorgunluğunu hemen unutuyordu. Başlıyordu kızını deli gibi, çığır gibi sarıp öpmeye... Sonra neler anlatmıyordu!

Yeni tanıştığı arkadaşları içinde öyle sefil, öyle perişanları vardı ki.. Ya çapkınlar! Hele kırk beş yaşlarında bir Maryam vardı, erkek gibi bir kadındı.. Hiç evlenmemişti. «Kendimi bildim bileli çalışır, yasarım! derdi, böyle olunca ne ihtiyacım var benim koçaya, daskala, hattâ Huristos'a!»

Fve gelir, Huriye hâlâ anlatırdı.

Meselâ derdi ki:

— Kocacığın, yaptığım iş çok ağı. amma, parası çoktur. herhalde.. Elli lira filân.. Belki de altmış, kimbilir?

— Niçin sormuyorsun?

— Sıkıyırım.. Hafta başına ne kaldı şurda? Eğer elli, yahut altmış lira olursa haftalığım, iki oda-

lı bir eve taşınırız! Sana taksitle güzel bir kostüm, bir çift iskarpin, gömlek... Sonra asıl mühimi, bir masa uyduralım, yemek masası, iskemleler, tabaklar...

— Bir de radyo ister o zaman!

— Canım sağ olsun kocacığın..

taksitle değil mi? Kızına da ne-

ler neleer alacam...

Böyle bir gün mahallenin asık

yüzlü, koca bıyıklı bakkalına git-

miş:

— Hafta başında borçlarımızı ödeyeceğim artık! demişti.

Adam:

— Gömü mömü mü buldun yoksa? deyince, gururla:

— Hayır, cevabını vermişti, çalışıyorum!

— Haftalık kaç?

— Elli!

Bakkal şaşmış kalmıştı da, o:

— Her gün bir paket cigara ver kocama!

Deyip ayrılmıştı.

Hafta sonunda paralar verilme-

ğe başladı. Parasını alan çekildi,

alan çekildi.. En sonra sıra Huri-

ye'ye geldi. Patronun önündeki

bi kâğıdı imzalayıp, para zarfını

aldı.

Elli veya altmış lira olması lâ-

zım geldiğine öyle inanmıştı ki,

zarfı açıp bakmak aklına bile gel-

medi.

Kocasıyla kızı gene bekliyorlar-

dı. Zarfı uzattı, Emel'i kucakladı.

Adam:

— Haftalığın kaç liraymış? di-

ye sordu.

— Bilmem.. Zarfın içinde işte!

Adam zarfı açtı, paraları saydı:

— Burda on iki buçuk lira var!

dedi.

Huriye hayretle baktı.

— Hadi!

— İşte.. Beş tane iki buçukluk!

Çocuğunu bırakıp kostu. Onu

sakin sakın dinleyen patron:

— Sana elli lira haftalık vere-

cek değilim ya!

Dedi.

Huriye'nin gözleri karardı. A-

Köylü ve şehirlinin durumu

(Baştarafı 1. ci sahifede)
yük şehirler akın etmeleri, üzerinde ısrarla durulacak bir derd halinde kendini belirtti.

İşsizliğin arttığını Çalışma Bakanı Nuri Özsan şu rakamlarla ifade ediyor:

«1950 senesinde İş İşi Bulma Kurumuna 32.203 işçi müracaat etmiş, bunlardan 13.960 kişi yerleştirilmiştir. 1951 Ağustos ayına kadar 49.700 kişi müracaat etmiş, bunlardan 15.475 kişi yerleştirilmiştir. Bu hâle göre yapılan müracaatların üçte biri karşılanmış bulunmaktadır.»

Yani bu yıl sekiz ay içinde iş isteyenlerden 17.497 kişi daha fazladır.

İstanbul Milletvekili İhsan Altınel işsizliğin önlenmesi için köylünün kalkınması lazım geldiğini söylüyor. Hatta diyor ki:

«Köylü kalkınacak ve her köylü köyüne bağlanacak olursa ilçelere ve illere akın önlenmiş olacaktır. 1952 bütçe müzakerelerinde İstanbul ilindeki işsizlik âfetine önleme elbirliği ile çalışacağız. Bir kaç ay sonra işsizliğin yarından fazla ortadan kalkacağını şimdi sızlere müjdeleyebilirim.»

Bu «müjdeleme» rağmen İstanbul Milletvekili Mükerrerrem Sarol köylüler hakkında şu müşahedelerini bildirmiştir:

«İstanbul köylüleri bugün ümmet hayatı yaşamaktadırlar. Bir çoklarında yol yoktur, su

yoktur.»
Vali ve Belediye Reisi Profesör Fahreddin Kerim Gökay da şöyle demektedir:

«İstanbulun hemen dizinin dibinde sayılabilecek öyle köyler vardır ki bunlar kuruldu kuru-lalı Vali yüzü görmemişlerdir. Gezip dolaştığım köylerin çoğu kablettarih bir hayat yaşamaktadır.»

Tarihten önceki devirlerdeki taş devrini yaşayan köylülerimiz, ümmet hayatı süren vatandaşlarımız bir kaç ay içinde kalkınacak ve İstanbuldaki işsizlik önleneyecek!

Halbuki Ziraat Bankasına borçlu köylüler borçlarını ödeyememekte, banka, haciz edecek eşya veya mal bulamamaktadır. Köylüler topraksız ve istihsal âletlerinin mahrum kaldıkça, toprak ağalarının sömürgeci halinde yaşarsa ne köy kalkınır, ne şehirlere akın durur.

Şehirlerdeki patron - işçi durumu bu şekilde devam ederse ne işsizlik önlenir, ne de işçilerin yüzünde kan kalır. Sağlık Bakanının dediği gibi nüfusun yarısını veremeden, hem de genç yaşta göçer gider.

Memleketin temel dâvalarını halletmek için işçi sınıfının teşkilatlı faaliyeti ve haklarını birer, birer elde edecek kuvveti kendinde bulması lazımdır. Köylü sefil, şehirli işsiz kalırsa memleket kalkınamaz.

Hasta işçiler

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
yetsizliğini Ankara'ya giden işçi temsilcisi arkadaşlarımız muavinize anlatmışlardır. O günden bugüne aylar geçti, nazari itibare alacağınız vadi alınmış. Fakat şimdiye kadar alınmış hiç bir tedbir yoktur.

Üç nufuslu işçi ailesine verilen ev, dispensar binası olamaz. Bekleme yeri yoktur. Oturacak kanapesi, hattâ ayakta duracak yeri yok. Bu bina yüzünden hasta işçiler sokakta sıra beklemektedir. Hasta işçileri güneş ve yağmur altında bekletme hakkınız yoktur. Üç doktor, bir eczacı, üç sühiye, iki memur, bir hademe ceman on kişilik dispensar kadrosu binanın içinde oturacak yer bulamamaktadır. Bu şartlar altında Herekede vazife gören doktorlarımızın yarın müşkül hallerle karşılaşmanız muhtemeldir. Nete-kim işçiler her gün bu hallerden müstektir. Evvelce muazzam bir binada geniş geniş salonu havi on hasta yatağı bulunan revire malikzen bugün bir tek yatağı yoktur. İleriye gidilmesi lâzımken geriyeye gittiğini görüyoruz. Acil bir müdahale karşısında hastayı nereye yatacaksınız? İzmit hastanesine gidinceye kadar hastaların yollarla sürünmesine gönlünüz nasıl razı olur? Dahası da var. İki gün evvel bir arkadaşımız iş başında anide yere düştü sedye aradık yok, sırtımızda dispensere götürdük. Bu sefer dispenserde yatıracak yer yok.

Daha müsait binadayken ufak dar binaya geçilmesi Hereke fabrikası müdür muavini ve iş hiz-

metler şefinin yüzündendir. Müdür muavini Herekeye geldiğinden beri işçi ile geçinememektedir. İşçi mümessillerinin yaptıkları müracaat müdür muavini tarafından baltalanmaktadır. İşçiyi temsil eden mümessil arkadaşlarımız işçiyle temas etmekten men etmiştir. Bu düpe düz haklarımızı tecavüzdür.

Hastane binamızı istiyoruz. Şimdi kullandıkları eski revir binasına muhaberet, muhasebe, ticaret, müdüriyet taşınmıştır. Şimdi revir binasında vazife görmektedir. Önümüz kıştır soğuk ve karlı havalarda başlamadan alakanızı bekliyoruz. Yalnız sizin alakanız کافی değildir. Çalışma Bakanından ilgilenmesini rica ediyoruz.»

Mersin belediyesi

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
diyesi ile mücadele etmekteyiz.

Çalışma Bakanı Hulusi Köymen şehrimize geldiği zaman, idare heyetinden arkadaşımız Necmi Kızılay, Bakana «İş Kanununa tabi olmayan yerlerde 18 saat çalışan işçi arkadaşların hali ne olacak?» diyerek şikâyet bulundu. Bakanın yanında bulunan hukuk müşaviri «İş Kanununa tabi olmayan iş yerlerinin mesai saatlerini mahallî belediyeler tanzim etmeye yetkilidir» cevabını verdi. Bunun üzerine o zaman orada bulunan valiye bu için halledilmesi için Bakan tarafından emir verilmişti.

O gündenberi bir buçuk senedir Mersin Vilayet Makamı ile Belediyesi arasında mekik dokumaktayız. Son defa olarak Mersin Belediyesi tarafından 62 gün sonra yazımıza verilen cevaptır:

İş Kanununa tabi olmayan iş yerlerinde çalışan işçilerin sağlığının korunması ile yetkili olduğunu, iş saatlerinin tanzimi için ellerinde hiç bir kanunî müeyyide bulunmadığını bildirmektedir.

İşin bu kadar uzaması ile son gelen yazıdan anlaşıldığı gibi hâlâ halledilemeyen bir derdimizi gazeteniz vasıtasıyla ilgililere duyuruyor ve soruyoruz:

Mersin Belediyesinin bu iş yapmasında kanunî bir mahzur var mıdır? İlgililerden açıklanmasını istiyoruz.

Milletvekili Mükerrerrem Sarol

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
üyeleri de hazır bulunmuştu. O gün İstanbul Milletvekili ve Demokra. Parti İl İdare Kurulu başkanı Dr. Mükerrerrem Sarol da toplantıya gelmişti.

İşçiler derterini birer birer döktüler:

«Turizm Kanun tasarısı hazırlanıyor. Bu kanuna bir madde konulacak. Yabancı garsonlar turistik mahiyetteki otellerde çalıştırılacak. Şimdiden tedbir alalım» dediler.

«200' sayılı kanun 18 senedenberi tatbik edilememiştir. Üç ay önce İş İşleri Bakanlığı bir yazı gönderdi. «Kanun tatbik edilecektir» diye yazdı. Fakat hâlâ yabancılar, Türk işçisinin ekmeğini e-linden, lokmasını boğazından alıyor. Nerede kanun hükümlerinin tatbiki?» dediler.

«Vali, yabancı uyrukluları himaye ederken memleketin öz evlâdlarını bir simitle kahvede bekletmemelidir» dediler.

«Artık yeter! Eğer bir sınıf vehesi arz ediyorsak bu yabancı uyruklular davasını halledelim. Fakat biliyoruz ki bu tufeyli gürültüü himaye eden makamlar var. Bizi, «suya sabuna deymesin» siyaseti selâmete eristiremez. Biz artık seslerimizi duyuralım. Yeter, yeter!» dediler.

Nihayet Dr. Mükerrerrem Sarol söz aldı. Dedi ki:

«Yabancı tebaalılara, bu memleketin vatandaşlarına tanıdığım hakları tanıyamam. Bir adam evinin içinin idaresini âhare devredemez. Bunun ahidlerle, beynelmilele dosluklarla alakası yoktur. Yabancı tebaalılar bir rdaha burada çalışamaz. Kanunlar Ankara'da tatbik edilir de İstanbul'da edilemez mi? Bu davaya parmağımızı basacağız. Ara seçimi mücadelesi bitsin. Sizi şerefimle temin ederim ki bu memlekette bir daha yabancı garson, yabancı musikişinas çalıştırılmıycaktır.

Yüzde onlarımıza elinizden alandara biz de izin vermiyeceğiz. Siz de.» Ve İstanbul Milletvekili D. P. İstanbul İl İdare Kurulu Başkanı şiddetle alkışlanan bu nutkunu şöyle bitirdi:

«Size söz veriyorum. Bu şeref sözünü açık bir bono telâkki ediniz. Ara seçimleri bitsin. Omuzlarımdaki mesuliyet yükünü atayım. Bu davayı halledeceğim.»

37 gün önce söylenen bu hitabe yüzünden işçiler bir hayli sevinmişti. Şimdi ise:

«Mükerrerrem Sarolda iş yokmuş!» diyorlar.

Otel, Lokanta ve Eğlence Yerleri İşçileri Sendikası Başkanı Yunus Yakar yıllardan beri çalıştığı Lido gazinosunda çivi üzerinde imiş gibi huzursuzdur. Çünkü patronlar, Yunus Yakarı bu yabancı tebaalılar işi yüzünden ekmeğinden etmek için el altından çalışıyorlar. Yunus Yakar durumu Çalışma Bakanlığına ve Sendikalar Birliğine bildirmiştir.

Oleyis Sendikası ikinci başkanı A. Erhalavut şunları açıklıyor:

«11-9-951 tarihli Fransızca «İstanbul» gazetesinde isimsiz ve imzasız Beyoğlu lokantalarından birinin patronu tarafından Türk garsonlarından şikâyet yolu bir yazı yazılmıştı. Deniliyor ki: Benim müşterimin yüzde sekseni ecnebidir. Türk garsonları yabancı lisan bilmiyorlar. Yabancı garson çalıştırmağa mecburum. Yani açıkçası ben Türk vatanında, Türk şehrinde ve evimde bu işin sahibi bulunan Türk işçisinin dai-

ma sefaletini isteyen yabancı işçiyi doyuracağım, ve bu sayede de bankadaki hesabımı yükselteceğim.

Bugün maske altına saklanan o yazı sahibi ve kendisi gibi düşünen bazı arkadaşları da varsa iyice bilmiş olsunlar ki bütün hayalleri boşa çıkacak o menhus emellerine kolay, kolay eremiyeceklerdir.

Türk toprağında evvelâ Türkün karnı doyacaktır. Fakat:

Ne yazık ki o gibi çatlak zurnalara hâlâ kulak veren büyüklerimiz bulunuyor. Hafızamızdan bir lâhza olsun dünnü geçiresek de Türk vatanını ve milletini yok edilmekten varlığa ulaştıran BÜYÜK ATA milletini yükseltmek refaha kavuşturmak için büyük bir bela olan kapitülasyonları kaldırdı idi. Fakat bugün görüldüğü ki kapitülasyon taraftarları hortlamağa başlıyor. Kimisi turizm davasını ele alarak yabancı lisanı bilmiyen Türk garsonlarını öne sürerek bilmem daha neleti bahane ederek kapitülasyonlar yolunu açmağa çalışıyorlar. Bu kimseler kendilerinin haksız olduklarını hissettiler dahi kendilerinin birer sermayedar, karşı tarafın ise bir

işçi olduğunu, kendi seslerinin gür çıkıp sözlerinin dinleneceğini işçi sınıfının da boğulacağına zann ediyorlar. Yani bu bir kaç lokanta veya meyhane sahibi sermayedar sermayelerini daha pek çok yükseltmek için ne bahasına olursa olsun koca bir Türk işçi kitlesini sefaletle sürüklemekten çekinmiyorlar. Şu lokantacı veya meyhaneci işverenlere soruyorum? Londra'ya, Parise, Romaya gittile: mi? Oranın en lüks bir lokantasında Türkçe bilir garson değil bir tek metrdotel bula bildir mi? Bız lisana asla düşman değiliz.

Fakat, işverenler de Türk işçilerine düşman olmasınlar.»

Şimdi Milletvekili Mükerrerrem Sarola birinci defa hatırlatıyor:

Verdiğiniz şeref sözünü işçiler unutmadı. Her halde siz de unutma: istemezsiniz. Borcunuzu ödeyin. Yabancı uyruklular garsonları 200' sayılı kanunun tatbikini bekliyor.

Milletvekili olarak vazifenizi titfen yapınız. Türk işçisinin hakkını teslim ediniz.

Mustafa Güllükin

Golden Çikolata işçileri

(Baştarafı 1. ci sahifede)
patrondur. Onlara şu isteğimizi var, diymiyoruz. Geçenlerde müfettiş geldi (İş müfettişi). Onu bız çağırmıştık. Fakat ona:

«Yazihanede şekerli kahveni iç!»

Dememiştik. Bu zatı muhterem Mahmut Alçıyı görüyor. Sesleniyor ve konuşuyorlar. Mahmut Alçı ona diyor ki:

«Biz patronun önünde sana içimizi dökemeyiz!»

Eğer bu arkadaş, müfettiş görmeseydi, teker teker hepimizin işten çıkarılmasına sebep olacaktı.»

Hamalların Şikâyetleri

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
ruçesme Halk Kömürleri Deposunda hamallık yapmaktayız. Bir işin tam sikkhatli olarak başarılmaması için evvelâ nizam ve intizam ister. Uzun seneler bu depoda zuhur eden bir takım nahoş hâdiseleri önleyebilmek için arkadaşlarımızın yardımıyla bir sendika kurdum ve burada hamallık yaparak hayatını kazanan arkadaşları birbirine bağlamaya muvaffak olduk.

Biz 120 arkadaş bu depodan kömür alan halkın kömürlerini evlerine boşaltıp, akşam olunca da toplanan parayı bütün hamal arkadaşları arasında taksim ederdik. Fakat bu hâl pek uzun sürmedi; bir takım başı boşlar bizim bu çalışmamızı kösteklemeğe başladılar.

Bir de bunlara şoförlerle depo personeli ilâve olunca zaten düşük olan yevmiyelerimizin büsbütün azalması bızleri çok üzmetke ve bu yüzden oir çok hâdiseler vukua gelmektedir.

Gün geçtikçe vahamet kesbetmekte olan feci durumumuzla kim alâkadar olacak?.. Bu hususlarda alâkalıların nazarı dikkatini çekmenizi rica ederim.»

Bakırköy işçileri

(Baştarafı 1. ci sahifede)
Ustelik, odunları taahhüd ettiği günlerde teslim etmemiştir. 1 ayda bitmesi gereken tevziat, 2 ayı geçtiği halde neticelenmemiştir. İşçi Baş mümessili Fahrettin Gökçen bu hususta şunları söylemiştir:

«İşçilerimizin çoğu, gecekondu-larda oturmaktadır. Bu bakımdan kışın arabaların geçmesi ihtimali olımayan yollardan odur sevkî güç olacaktır. Müteahhidin bu durumu göz önünde tutması lazımdır.»

Üsküdar tütün işçileri yönetim kurulu

Üsküdar Tekel İşçileri yıllık kongresini yapmış ve şu işçiler Yönetim Kuruluna seçilmiştir: Başkan: Ali Serel, B. Vekili: Vacit Tunçerler, Muhadip: Mediha Unel, Veznedar: Saim Zaimoğlu, Sekreter: Neşet Onel, Uye: Mehmet Dede, Uye: Omer Esmer.

Denetçiler: Cevat Durak, Tahir Tamruk, Hüseyin Kıvman. Haysiyet Divanı Üyeleri: Kadir Topçuoğlu, Cavit Kök, Mehmet Altay. Başarılılar dileriz.

Kutu fabrikası işçileri yönetim kurulu

Cibali Tekel Kutu Fabrikası İşçileri Sendikasının yıllık kongresi yapılmıştır. Kongrede Yönetim Kurulu asil üyelerine seçilen işçiler dün yaptıkları vazife taksiminde yeni Yönetim Kurulu şu şekilde kurulmuştur: Süreyya Birol Başkanlığa, Raptip Selen Başkan Vekilliğine, Muzafer Alp Sekreter, Rüstem Candan Sayman, Bedri Ataman Veznedar, Emine Ozordu ve Hasan Doğru üyeliklere getirilmişlerdir, tebrik eder başarılar dileriz.

İLAN TASHİHİ

Gıda Sanayii İşçileri Sendikası Yardımlaşma Tüzüğü'nün 5 inci maddesi hükümsüzdür.

İŞÇİ HAKKI

Haftalık Siyasi Müstakil Gazete
Gönderilen yazılar geri verilmaz.

Yıllık abonesi 520 kuruş
Altı aylık 260 »

İlan Tarifesi
Başlık 20.00 lira
Resmî ilânların bir santimi 2.00 »
Kongre ilânları 7.50 »

Doğum, nişan, düğün ve ölüm ilânlarından hiç bir ücret alınmaz.

Basıldığı Yer:
Son Telgraf Matbaası

İş ve işçi bulma kurumundan

İŞ ve İŞÇİ BULMA KURUMUNDAN:

Otel, Lokanta Gazino ve Eğlence Yerlerinde çalışan işçiler 15 Ekimden itibaren resmen imtihana tâbi tutulacaklardır. İmtihanlar, Pazartesi, Salı ve Cuma günleri saat 14 den 18 e kadar Beyoğlu, Lazartesi, Kalyoncukallık caddesinde 39 numaradaki Otel, Lokanta ve Eğlence Yerleri İşçileri Sendikası Merkezinde yapılacaktır.

Sendikada imtihana girecekler için her gün sıra numarası verilmektedir. Bütün işçilerin iki fotoğrafla birlikte Sendikaya müracaatları lazımdır. Bilgi edinilmek üzere ilân olunur.

İŞ VE İŞÇİ BULMA KURUMU
İST. SUBESİ MUDURLUGU